

Ondersteuningsplan

Basisschool de Vink

2017 – 2018

(onderdeel van het kader 2015 - 2019)

“Eigentijds onderwijs met zorg en aandacht voor ieder kind”

Ons motto:

Wij bieden kansrijk onderwijs in een dynamische omgeving.

Elke letter van DE VINK vertegenwoordigt ons motto.

- Dynamisch:** We springen actief in op nieuwe, relevante ontwikkelingen in het onderwijs, zodat het kind optimale kansen krijgt om zich te ontwikkelen.
- Eigenheid:** We hebben oog voor de eigenheid van het kind. Ieder kind mag bij ons zichzelf zijn en toont respect voor de ander.
- Vertrouwen:** We hebben vertrouwen in de mogelijkheden van het kind. Het kind vertrouwt op zijn/haar mogelijkheden.
- Inspiratie:** We laten ons inspireren door het kind en zijn mogelijkheden. Het kind krijgt inspiratie door een rijke leeromgeving.
- Nieuwsgierig:** We stimuleren de nieuwsgierigheid van het kind. Wij helpen het kind zijn talenten te ontdekken en ontwikkelen.
- Kansen:** Elk kind krijgt de kans om zich cognitief, sociaal-emotioneel en creatief optimaal te ontwikkelen. Wij zien kansen en springen in op de mogelijkheden die elk kind heeft.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Passend Onderwijs.....	5
3	Ondersteuningsstructuur	6
4	Opbrengstgericht- en handelingsgericht werken.....	10
5	Gesprekkencyclus en afspraken.....	12
6	Het leerlingvolgsysteem en schoolevaluatie.....	16
7	Taken binnen de ondersteuningsstructuur	18
8	Partners buiten de school.....	20
9	Visie op de toekomst	22

Bijlagen:

I	Toetskalender
II	Protocollen op De Vink
III	Formulieren leerlingbesprekingen (herfstsignalering, groepsbespreking en overdracht)
IV	Vragenlijsten verwachtingsgesprekken
V	Toelichting groeidocument
VI	Voorbeeld groepsplan
VII	Format groeps(gedrags)handelingsplan
VIII	Begeleiding leerlingen naar het Voortgezet Onderwijs
IX	NT2 beleid (onderbouw)
X	Dispenserende en compenserende maatregelen in de groep

1 Inleiding

Voor u ligt het ondersteuningsplan 2017-2018 (als onderdeel van het ondersteuningskader 2015-2019) van basisschool De Vink in Voorschoten. In dit ondersteuningsplan leest u hoe we de ondersteuning van alle leerlingen op De Vink organiseren en hoe we hiermee verder gaan tot 2019. Het ondersteuningsplan is opgesteld voor de leerkrachten, de ouders, de onderwijsinspectie en het bestuur en wordt via de website van De Vink openbaar gemaakt.

Als gevolg van de invoering van passend onderwijs ligt de verantwoordelijkheid voor onderwijsondersteuning tegenwoordig bij de schoolbesturen. De Vink werkt hierbij nauw samen met andere basisscholen en scholen voor speciaal (basis)onderwijs in het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden (hierna: het Samenwerkingsverband)¹.

De visie van de school vormt de basis voor ons onderwijs. Op basisschool De Vink geven we onderwijs waarbij ieder kind de ruimte krijgt om in zijn eigen tempo en op zijn eigen niveau te leren. We zien elk kind als individu en hebben oog voor zijn/haar sterke en zwakke kanten. Zo kan elk kind zich optimaal ontwikkelen.

Op De Vink werken we handelingsgericht en opbrengstgericht. Dat betekent dat we, op basis van de verzamelde leeropbrengsten, planmatig en resultaatgericht werken aan het verhogen van de onderwijsresultaten. We stemmen het onderwijs af op de onderwijsbehoeften van onze leerlingen. In dit plan leest u op welke wijze we dit doen, wie hierbij allemaal betrokken zijn en welke taken en verantwoordelijkheden de verschillende professionals (binnen én buiten de school) hierbij hebben.

¹ Zie voor een toelichting paragraaf 2.

2 Passend Onderwijs

Per 1 augustus 2014 is de wet Passend Onderwijs ingevoerd. Passend Onderwijs is de nieuwe manier waarop het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, wordt georganiseerd. Het gaat daarbij zowel om geringe ondersteuning als meer intensieve ondersteuning. Uitgangspunten zijn dat alle leerlingen het onderwijs krijgen dat ze nodig hebben én dat zij op een onderwijsplek zitten die bij hen past. Passend Onderwijs vervangt het oude systeem van de Leerlinggebonden Financiering. Het geld dat vroeger werd uitgegeven aan de 'rugzakjes' van individuele leerlingen gaat nu naar regionale Samenwerkingsverbanden. In de Samenwerkingsverbanden werken verschillende basisscholen, scholen voor speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs samen. De Vink maakt deel uit van het Samenwerkingsverband PPO regio Leiden. De gemeenten die binnen dit Samenwerkingsverband vallen zijn: Voorschoten, Wassenaar, Oegstgeest, Kaag en Braasem, Leiderdorp, Zoeterwoude en Leiden. Het Samenwerkingsverband bepaalt vervolgens wat de aangesloten scholen nodig hebben om Passend Onderwijs te kunnen bieden. Dit betekent niet dat ieder kind op een reguliere school kan worden geplaatst. Soms is de keuze voor een andere basisschool of voor het speciaal onderwijs beter. Schoolbesturen hebben de plicht een geschikte plek te zoeken voor een leerling die bij hen is ingeschreven. Dit wordt 'zorgplicht' genoemd.

De scholen binnen PPO Leiden verzorgen Passend Onderwijs voor kinderen van 4 tot 13 jaar. Het Samenwerkingsverband PPO regio Leiden staat voor²:

- Passende ondersteuning binnen de school.
- Doen wat nodig is.
- Prima scholen voor basisonderwijs voor alle kinderen die iets extra's nodig hebben.
- Overleg met ouders in een vroegtijdig stadium.
- Betrokken leerkrachten die handelingsgericht werken.
- Inzet van experts vanuit het speciaal (basis)onderwijs in de school.
- Snelle hulp en ondersteuning in crisissituaties aan kinderen en ouders.
- Heldere procedures met zo min mogelijk administratieve druk.
- Goede samenwerking met kinderopvang, Voortgezet Onderwijs en de Jeugdhulpverlening.

De uitgangspunten van het Samenwerkingsverband vormen sinds schooljaar 2014- 2015 de basis voor de ondersteuning van leerlingen binnen onze school. Hoe De Vink voor haar leerlingen passend onderwijs realiseert, wordt hierna toegelicht.

² Bron: https://www.pporegioleiden.nl/over_ons

3 Ondersteuningsstructuur

Op onze school is een ondersteuningsstructuur ingericht. De doelstelling van onze ondersteuningsstructuur is het op zodanige wijze ondersteunen van alle leerlingen dat de ontwikkeling van elk individueel kind op sociaal, emotioneel en cognitief gebied optimaal verloopt. Binnen de ondersteuningsstructuur onderscheiden we vijf niveaus.

Niveau één en twee

Algemene ondersteuning binnen de groep: basisgroep (MAAN), verdiept arrangement (ZON) en intensief arrangement (STER)

De zorg op de niveaus één en twee wordt in de groep door de groepsleerkracht geboden. De leerkracht stelt een groepsplan op voor de vakken rekenen, spelling, begrijpend lezen, technisch lezen en sociaal-emotionele ontwikkeling. In de groepsplannen zijn de doelen (kennis en vaardigheden) beschreven en het gedifferentieerde onderwijsaanbod voor een bepaalde periode. Het groepsplan is van toepassing op alle kinderen in de groep en beschrijft welke aanpak en interventies de leerkracht uitvoert om doelen te bereiken. De leerkracht richt het onderwijs zo in dat dit zoveel mogelijk tegemoet komt aan de basisbehoeften (autonomie, competentie en relaties) én aan de didactische onderwijsbehoeften van alle kinderen. De leerkracht beschikt over de vaardigheden om een goed klassenmanagement³ te kunnen voeren, een rijke leeromgeving in te richten, te observeren, een ervaringsgerichte dialoog met kinderen te voeren, ruimte te geven aan eigen initiatieven en om in te spelen op het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen. De leerkracht beschikt daarnaast over didactische vaardigheden, past het (Expliciete) Directe Instructie Model⁴ toe en registreert en analyseert toetsgegevens.

Onze ambitie is om zoveel mogelijk kinderen binnen de groep (en dus in de klas) te ondersteunen. Dit kan door in de klas te werken met drie subgroepen. We gaan uit van convergente differentiatie. Dat betekent dat kinderen op verschillende niveaus werken, maar wel vanuit dezelfde basisdoelen. De leerlingen in de basisgroep (MAAN) (zorgniveau één) volgen het reguliere programma. Een aantal kinderen is in het groepsplan opgenomen in het verdiepte arrangement (ZON) of het intensieve arrangement (STER). Deze kinderen behoren tot het zorgniveau twee. Het woord zegt het al; het verdiepte arrangement is voor die kinderen die meer aan kunnen dan het basisarrangement. Zij werken met een compact programma en extra uitdagende opdrachten. Kinderen die op alle leergebieden tot de ZON-groep behoren, nemen deel

³ Klassenmanagement omvat alle maatregelen die een leerkracht neemt om een ideaal leer- en werkklimaat te creëren.

⁴ (Expliciete) Directe instructie is een leerkracht gestuurde manier van werken. Deze manier van werken heeft als belangrijkste kenmerken: een heldere opbouw van de leerstof, een heldere structuur in de les en directe feedback naar de leerlingen. Zie ook hoofdstuk 4.

aan de Plusgroep. In deze groep worden verdiepende activiteiten en projecten aangeboden. De Plus-kinderen worden één uur per week door een (externe) deskundige buiten de klas begeleid. In de klas werken zij verder aan hun project. Het intensieve arrangement (STER) is voor de kinderen die naast het basisarrangement ook verlengde instructie nodig hebben of aanpassingen/aanvullingen op het basisprogramma. De groepsleerkracht en de Intern Begeleider (IB 'er) zoeken samen naar mogelijkheden om deze kinderen optimaal te begeleiden.

Niveau drie

Speciale interne ondersteuning

Bij niveau drie van de ondersteuningsstructuur gaat het om het tegemoet komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van een kind waarbij door de leerkracht extra hulp gevraagd wordt aan deskundigen binnen de school. De leerkracht is verantwoordelijk voor de aanmelding van de leerling bij de IB'er. De leerkracht neemt initiatief, formuleert de hulpvraag en geeft aan welke acties tot dan toe met de leerling ondernomen zijn en waarom deze tot onvoldoende resultaat hebben geleid. Vervolgens wordt samen met de IB 'er besloten welke aanvullende acties nodig zijn, zoals bijvoorbeeld:

- Observatie door de IB 'er;
- Een intern pedagogisch-didactisch onderzoek;
- Een gesprek tussen de leerling en de IB 'er of de dyslexiespecialist;
- (Individuele) RT buiten de klas (volgens een handelingsplan).
- Een begeleidingstraject of consultatie vanuit het Expertteam⁵;
- Deelname aan de Plusgroep (volgens een groepshandelingsplan);
- Een individueel handelingsplan of individuele leerlijn.

Ouders worden vooraf geïnformeerd als hun kind RT krijgt, deelneemt in de Plusgroep, een individueel handelingsplan heeft of eigen leerlijn volgt. Ouders geven vooraf schriftelijk toestemming voor trajecten waarbij het Expertteam betrokken is. De ambitie is steeds dat een leerling binnen een bepaalde tijd weer de leerlijn van de groep kan volgen. Ouders worden geïnformeerd over de aanpak en resultaten van deze aanvullende acties.

Niveau vier

Speciale ondersteuning na extern onderzoek

Als de school geen adequaat antwoord (meer) kan geven op de specifieke instructie- en onderwijsbehoeften van de leerling, is sprake van zorg op niveau vier. De school is dan 'handelingsverlegen'. We roepen dan de hulp in van externe specialisten, zoals een orthopedagoog, een psycholoog, een maatschappelijk werker en/of het

⁵ Zie voor een toelichting paragraaf 8.

Ondersteuningsteam⁶. Vanuit verschillende invalshoeken wordt dan een diepere analyse uitgevoerd om erachter te komen waarom de ontwikkeling van een kind stagneert en welke ondersteuning nodig is om de ontwikkeling weer op gang te brengen. Naar aanleiding van het externe onderzoek, stelt de groepsleerkracht, in samenwerking met de specialist en de IB 'er, een kortdurend handelingsplan op of een (langdurig) Groeidocument⁷. Hierin wordt de benodigde speciale ondersteuning aangegeven. Dit gebeurt altijd in samenspraak met ouders. Ouders geven schriftelijk toestemming voor deze trajecten. De IB 'er is verantwoordelijk voor de afhandeling van de procedures en het inschakelen van externe expertise. Ouders betalen (maximaal € 250) mee aan eventuele kosten (bijvoorbeeld van onderzoeken).

Niveau vijf

Zeer speciale ondersteuning in het speciaal (basis)onderwijs

Bij niveau vijf wordt de zorg niet meer op De Vink geboden, maar op de speciale (basis)school (SO, SBO). Dit gebeurt als wij op De Vink niet meer kunnen voorzien in de onderwijsbehoeften van de leerling en als de begeleiding vastloopt. Hiervan is sprake als:

- Het kind zich langere tijd niet meer gelukkig voelt op school;
- Het kind de aansluiting kwijt is met zijn medeleerlingen, de leerkracht en de lesstof
- Het kind de sfeer, het ritme en de regelmaat binnen de school dusdanig verstoort dat andere kinderen hierdoor langere tijd in hun ontwikkeling belemmerd worden;
- De leerresultaten dusdanig achterblijven dat een onevenredige inspanning verricht moet worden om het kind zich verder te laten ontwikkelen;
- Het team in zijn geheel geen mogelijkheid meer ziet om een doorgaande leerlijn te creëren.

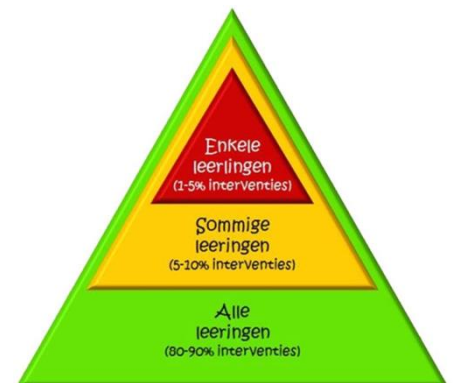
School vraagt dan via het Ondersteuningsteam een Toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal of het speciaal basisonderwijs aan. Het Ondersteuningsteam neemt in zijn afwegingen mee: het IQ, de leerachterstand, sociaal-emotioneel functioneren, de handelingsplanning en het groeidocument. Al deze informatie wordt opgenomen in het Groeidocument. Ouders en de leerling worden vanzelfsprekend nauw betrokken bij de besluitvorming hierover.

⁶ Zie voor een toelichting hoofdstuk 8.

⁷ In het Groeidocument is voor een leerling met extra ondersteuningsbehoefte aangegeven welke leerdoelen de leerling kan bereiken, en op welke wijze de school denkt die leerdoelen te kunnen realiseren. Zie ook bijlage V.

Sociale veiligheid en Positive Behavior Support

Kinderen gedijen het beste in een veilige omgeving. Een veilige school is een school waar leerlingen met plezier leren en werken en waar zij zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. Op De Vink stimuleren we daarom positief en veilig gedrag bij iedereen die bij onze school betrokken is (kinderen, ouders, medewerkers en partners). Zo ontstaat een positief en veilig schoolklimaat. In ons Sociaal Veiligheids Plan staat hoe we dit handen en voeten geven. We beschikken op De Vink over een aantal gedragsprotocollen. Deze zijn genoemd in de bijlagen. Een belangrijk hulpmiddel bij het creëren van een positief en veilig schoolklimaat, is Positive Behavior Support (PBS). De implementatie van het groene gedeelte van PBS is nagenoeg afgerond (eind schooljaar 2016-2017). Met de gele en rode interventies gaat het (PBS) team volgend schooljaar implementeren. PBS is een schoolbrede aanpak gericht op gedragsinterventie en ondersteuning. Op De Vink hebben we gedragsverwachtingen geformuleerd die aan alle leerlingen worden onderwezen (niveau 1 en 2), er worden positieve en corrigerende consequenties gebruikt om gedrag te veranderen en voor (enkele) leerlingen die aanhoudend probleemgedrag laten zien, zijn er individuele (gedragsondersteunende) handelingsplannen (niveau 3 en 4).

Administratie

De groepsplannen, waarin de zorg op niveaus één en twee is vastgelegd, staan op de server van De Vink. Alleen geautoriseerde medewerkers hebben toegang tot deze vertrouwelijke gegevens. Alle relevante documenten die in het kader van de zorg en ondersteuning op de niveaus drie, vier en vijf worden opgesteld, zoals onderzoeksrapporten, observatieverslagen, (externe) adviezen, afsprakenlijsten e.d., worden geadmistreerd in ParnasSys⁸. Van gesprekken met ouders wordt een verslag of afsprakenlijst gemaakt dat ook in ParnasSys wordt opgenomen.

⁸ Webbased leerlingvolgsysteem en leerling administratiesysteem.

4 Opbrengstgericht- en handelingsgericht werken

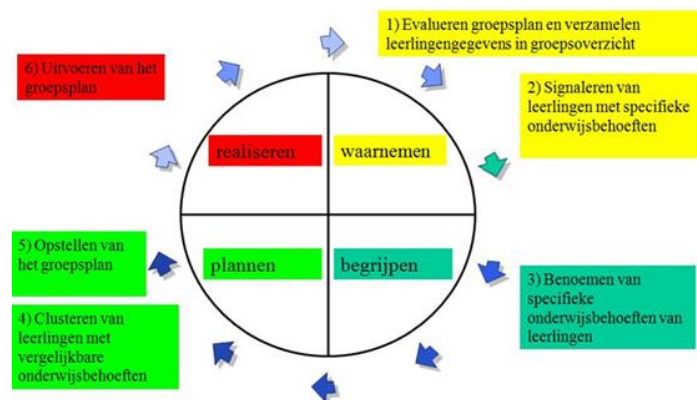
Op De Vink werken we, op basis van de verzamelde leeropbrengsten, planmatig en resultaatgericht aan het verhogen van de leeropbrengsten. We stemmen het onderwijs af op de onderwijsbehoeften van onze leerlingen. Dit doen we door het volgen van OGW/HGW-cyclus. Dit staat voor opbrengstgericht- en handelingsgericht werken waarbij stapsgewijs gewerkt wordt volgens de cyclus van: begrijpen, plannen, realiseren en waarnemen. Een belangrijk instrument in deze cyclus is het groepsplan. In dit plan wordt ondersteuning op het eerste en tweede niveau beschreven. Op De Vink zijn er per leerjaar tenminste twee groepsplannen op de leergebieden rekenen, spelling, technisch- en begrijpend lezen en de sociaal emotionele ontwikkeling. Bij de kleuters zijn in het groepsplan de volgende deelgebieden opgenomen: rekenen voor kleuters, taal voor kleuters, motoriek en sociaal gedrag. In de groepsplannen is ook aandacht voor activiteiten die zijn gericht op het 'Leren Leren' en verschillende executieve functies. Executieve Functies zijn vaardigheden die mensen (en dus ook kinderen) nodig hebben om taken te kunnen uitvoeren⁹.

Handelingsgericht werken

Begrijpen

De leerkracht maakt allereerst een analyse van de (doorgaande) leerlijn van het desbetreffende vak. Vervolgens kijkt de leerkracht of in de reguliere methode de leerdoelen voldoende aanbod komen of dat aanvullend aanbod nodig is. De groep wordt op basis van de specifieke onderwijsbehoeften van individuele leerlingen (o.a. leerstijl en werkhouding) en hun leerresultaten

(m.n. toets scores) verdeeld in 3 subgroepen (MAAN = basisarrangement, ZON = verdiept en STER = intensief). Mogelijk moet voor bepaalde leerlingen een eigen leerlijn of handelingsplan worden opgesteld (ondersteuningsniveaus drie en vier).

Plannen

In het groepsplan, dat aan het begin van het schooljaar en daarna nog tenminste één maal wordt opgesteld, staat aan welke leerdoelen in een bepaalde periode wordt gewerkt. Voor elke niveaugroep is beschreven waar de leerkracht aandacht aan zal geven, welke didactische en pedagogische aanpak wordt gekozen en hoe de lessen zijn

⁹ Executieve functies kunnen ingedeeld worden in 2 dimensies: de denkvaardigheden die een kind nodig heeft om doelen te selecteren en te bereiken of oplossingen voor problemen te vinden en gedragingen en handelingen die het kind sturen op weg naar het doel. Zie ook hoofdstuk 9.

georganiseerd. De MAAN-groep volgt het reguliere programma, de ZON-groep krijgt een compacter aanbod en verdieping en de STER-groep krijgt verlengde instructie. Ook wordt voor alle niveaugroepen het einddoel benoemd: de te behalen scores op de methodetoetsen en de CITO-uitkomsten en gerealiseerde groei. In deze fase stelt de leerkracht ook de individuele handelingsplannen of groepshandelingsplannen voor Remedial Teaching op (ondersteuningsniveaus drie en vier). Het groepsplan is opgenomen in ParnasSys.

Realiseren

Op De Vink geven wij les volgens het (Expliciete) Directe Instructie Model (EDI). Bij de start van de les worden heldere doelen (op kindniveau) geformuleerd. Tijdens de instructiefase doet de leerkracht het eerst voor, daarna doen leerkracht en leerlingen het samen. Tot slot werken de leerlingen zelfstandig aan de opdrachten. Aan het einde van de lessen worden de leerdoelen met de kinderen geëvalueerd. Tijdens de realisatie van het groepsplan observeert de leerkracht hoe de kinderen leren, en hun resultaten. Indien nodig wordt het groepsplan tussentijds bijgesteld.

Waarnemen

Na afloop van de groepsplanperiode bekijkt de leerkracht of de gestelde doelen zijn bereikt en hoe het leerproces van individuele leerlingen is verlopen. Hij/zij analyseert de toets gegevens (methodetoetsen en CITO) en analyseert de pedagogische en didactische onderwijsbehoeften van de leerlingen. Deze informatie vormt de basis voor het nieuwe groepsplan. De groepsplannen worden periodiek besproken in bouwvergaderingen en tenminste één keer per jaar met de IB 'er en directie.

5 Gesprekkencyclus en afspraken

Bij HGW is de inbreng van leerlingen erg belangrijk. Op De Vink praten we zo veel mogelijk 'met' in plaats van 'tegen' of 'over' leerlingen en hun ouders. In deze samenwerkingsvorm heeft een ieder een wezenlijke bijdrage. Leerlingen kunnen vaak zelf goed aangeven wat ze nodig hebben, wat ze goed kunnen én wat anders moet. Betrokkenheid van leerlingen stimuleert de motivatie en het 'eigenaarschap' van de leerling bij zijn ontwikkeling én versterkt de relatie tussen de leerkracht en de leerling. Ook ouders bezitten waardevolle informatie over de onderwijsbehoeften van hun kind. Daarnaast is het belangrijk dat ouders weten hoe zij het gedrag van hun kind op school in positieve zin kunnen beïnvloeden en hoe zij kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind. Op De Vink worden daarom aan het begin van het schooljaar, tijdens het verwachtingsgesprek, de onderwijsbehoeften bij de leerlingen zelf én hun ouders geïnterviewd (zie bijlage IV).

Het verwachtingsgesprek is een verplicht gesprek tussen leerling, ouders en de leerkracht. De leerkracht heeft ter voorbereiding op het verwachtingsgesprek de leerresultaten van de leerling, andere gegevens (zoals bijvoorbeeld SCOL¹⁰), zijn/haar observaties én eventuele bijzonderheden uit de overdracht geanalyseerd. Hoofddoel van het verwachtingsgesprek is het maken van afspraken over hoe de school het beste kan inspelen op de onderwijsbehoeften van de desbetreffende leerling. Van het gesprek wordt een lijst met afspraken tussen de leerling, de ouders, de school en de groepsleerkracht gemaakt. Deze wordt opgeslagen in ParnasSys.

In oktober/begin november vinden de zogenaamde 'herfstsignaleringsgesprekken' plaats tussen leerkracht en IB'er (zie het formulier in bijlage III). In deze gesprekken wordt besproken hoe leerlingen zich op cognitief en sociaal-emotioneel gebied ontwikkelen. De leerkracht en de IB'er bespreken samen het gewenste ondersteuningsniveau en de te ondernemen acties om de noodzakelijke extra ondersteuning te organiseren. Relevante informatie wordt verwerkt in de groepsplannen. Als de ontwikkeling van een leerling niet volgens verwachting verloopt, neemt de leerkracht contact op met ouders en vindt een tussentijds voortgangsgesprek plaats tussen leerkracht (en eventueel IB'er), kind en ouders. In groep 3 vindt naar aanleiding van de herfstsignalering standaard een gesprek met ouders plaats.

Bij de bespreking van het 1^e rapport (leerkracht, ouders en kind) dat eind januari/ begin februari plaatsvindt, wordt opnieuw naar de afsprakenlijsten gekeken: welke afspraken zijn gerealiseerd, hoe gaat het met de leerling (zowel cognitief als sociaal-emotioneel) en welke (aanvullende) afspraken zijn er nog nodig om het kind vanuit thuis én school

¹⁰ De Sociale Competentie Observatie Lijst (SCOL) is een leerlingvolgsysteem voor sociale competentie.

goed te ondersteunen. De afsprakenlijst wordt aangevuld, binnen enkele weken aan ouders verstrekt en in ParnasSys opgeslagen.

Begin maart vindt de volgende groepsbespreking tussen leerkracht en de IB'er plaats (zie voor het formulier bijlage III). De CITO-toetsresultaten worden geanalyseerd en er worden afspraken gemaakt over de benodigde extra ondersteuning en de manier waarop dit wordt georganiseerd.

In juni/juli volgt het 2e rapport en een (vrijwillig) oudergesprek hierover. Vlak voor de zomervakantie overleggen de groepsleerkracht, de IB'er én de nieuwe groepsleerkracht over de leerlingen, tijdens het 'overdrachtsgesprek' (zie bijlage III). De ondersteuning voor komend schooljaar wordt dan alvast in de steigers gezet.

Hieronder is een overzicht opgenomen van alle activiteiten voor het in beeld brengen van onderwijsbehoeften en het organiseren van extra ondersteuning voor leerlingen op De Vink.

Periode	Activiteit	Betrokkenen
Juli (vorig schooljaar)	Overdrachtsgesprek o.b.v. ingevuld overdrachtsformulier	'Oude' en 'nieuwe' leerkracht en IB 'er
Eind augustus	Opstellen 1 ^e groepsplannen	Leerkracht
Begin september	Inventariseren onderwijsbehoeften bij leerlingen en ouders d.m.v. vragenlijsten	Leerkracht, ouders en leerling
Eind september	Verwachtingsgesprek groepen 3 t/m 8, kennismakingsgesprek groepen 1 en 2. Groep 8: kijkadvies voor ouders en kind n.a.v. verwachte score vanuit entreetoets en leerlingvolgsysteemgegevens	Leerkracht, ouders en leerlingen 3 t/m 8 (verplicht)
Begin oktober	Afsprakenlijst (verwachtingsgesprek) verzenden	Leerkracht
Oktober/november	Herfstsignaleringsgesprek (leerlingbespreking) o.b.v. ingevuld gespreksformulier en relevante informatie verwerken in het 1 ^e groepsplan	Leerkracht en IB 'er
November	Eventueel tussentijds gesprek groepen 1, 2 en 4 t/m 8, standaard tussentijds gesprek groep 3	Leerkracht en ouders
Half januari	LVS-toetsen ¹¹ groep 2 tot en met 8	
Eind januari/begin februari	1 ^e rapport en rapportgesprek groepen 1 t/m 8 (voor groep 8: adviesgesprek)	Leerkracht, ouders en leerlingen 3 t/m 8 (verplicht)
Februari	Opstellen 2 ^e groepsplannen	Leerkracht
Februari	Aangepaste afsprakenlijst verzenden. Ouders groep 8	Leerkracht

¹¹ Toetsen van het Leerling Volg Systeem. Zie ook paragraaf 6.

Maart	ontvangen Onderwijskundig rapport.	
	Groepsbespreking o.b.v. ingevuld gespreksformulier	Leerkracht en IB-er
Mei/juni	LVS-toetsen groep 1 tot en met 7	
Eind juni	2 ^e rapport en rapportgesprek groepen 1 t/m 8	Leerkracht en ouders (op inschrijving)

6 Het leerlingvolgsysteem en schoolevaluatie

Leerlingvolgsysteem

Op De Vink volgen we de ontwikkeling van onze leerlingen nauwgezet. Hierbij gebruiken we de Cito-toetsresultaten en de resultaten van methode gebonden toetsen. De sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen wordt met behulp van SCOL in kaart gebracht voor de groepen 3 t/m 8. Voor de groepen 1 en 2 gebruiken we het Ontwikkelingsvolgmodel (OVM). Daarnaast geeft ook het programma IRIS (gekoppeld aan PBS) informatie over het gedrag en de ontwikkeling van kinderen. De gebruikte toetsen staan vermeld op de toets kalender die de leerkrachten aan het begin van het jaar van de IB 'er ontvangen (zie bijlage I). In de verschillende groepen worden twee keer per jaar Cito-leerlingvolgsysteem toetsen afgenomen op het gebied van taal (spelling en woordenschat), lezen (technisch- en begrijpend lezen), rekenen. Voor kleuters zijn er nog aanvullende toetsen voor sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling. Aan het einde van groep 7 wordt de Cito Entreetoets afgenomen en aan het einde van groep 8 de Centrale Eindtoets van Cito.

Schoolevaluatie

Leerkrachten registreren de toets resultaten in LOVS¹². Het LOVS bevat verschillende rapportages om de toets resultaten op schoolniveau te analyseren. Deze resultaten gebruikt de leerkracht om groepsplannen op te stellen en/of bij te stellen. Wanneer doelen niet gehaald worden, wordt er gemedieerd (in of buiten de klas) of worden er groepsplannen aangepast. Om goed zicht te krijgen op de resultaten van de school doorloopt de IB 'er minimaal één keer per jaar de volgende stappen:

Stap 1: Analyse van de niveauperdeling (d.m.v. rapportage dwarsdoorsnede)

Met een dwarsdoorsnede krijgt de school snel zicht op de sterke en zwakke kanten van ons onderwijs. Zijn er groepen of leergebieden die opvallen? Bijvoorbeeld: waar scoren relatief veel leerlingen onder gemiddeld?

Stap 2: Formuleren van zorgsignalen

Aan de hand van de informatie uit de dwarsdoorsnede selecteert de IB 'er begeleider een aantal zorgsignalen die in stap 3 verder worden geanalyseerd. Een zorgsignaal kan gaan over de resultaten van een leergebied bij meerdere groepen, over de resultaten van meerdere leergebieden bij een groep of over de resultaten van een leergebied bij een groep.

Stap 3: Analyse per zorgsignaal

¹² Het computerprogramma LOVS is het toets verwerkingsprogramma voor het Cito Volgysteem primair onderwijs (LOVS).

- Het niveau van een jaargroep wordt vergeleken met voorgaande jaren (trendanalyse jaargroepen);
- De ontwikkeling van een groep in de tijd wordt geanalyseerd (trendanalyse leerlingen);
- Verschillen tussen de leergebieden worden geanalyseerd (groepsanalyse);
- De vaardigheidsgroei van leerlingen in de tijd wordt afgezet tegen de gemiddelde landelijke groei (vaardigheidsgroei).

Stap 4: Conclusies en vervolgstappen bepalen

Op basis van de bevindingen in stap 3 trekt de IB 'er per zorgsignaal een conclusie en gaat mogelijk verder op onderzoek uit. Immers de toetsresultaten vormen slechts een deel van de puzzel. Vragen die hierbij mee worden genomen zijn:

- Waardoor zijn resultaten te verklaren (keuzes in onderwijsaanbod, kennis en vaardigheden van de leerkracht, kenmerken van de leerlingpopulatie)?
- Wat betekenen de resultaten voor het methodegebruik en didactiek in de school, het onderwijs aan de groep, de ondersteuning van individuele leerlingen en de ambities die we als school hebben?

7 Taken binnen de ondersteuningsstructuur

De Leerkracht

De belangrijkste taak op onze school is weggelegd voor de leerkracht. Hij/zij staat op school het dichtst bij het kind en werkt hierbij samen met de ouders/verzorgers van het kind. De leerkracht heeft als primaire taak alle kinderen uit de groep goed onderwijs te geven. De leerkracht schept een positief werkklimaat en geeft de kinderen voldoende tijd en gelegenheid tot leren. De leerkracht stelt groepsplannen en groepshandelingsplannen op, voert deze uit en evalueert ze.

Hij of zij geeft expliciete directe instructie en verwerking (volgens EDI). Bovendien voert de leerkracht een effectief klassenmanagement en hanteert hij of zij een flexibele klassenorganisatie. De leerkracht signaleert een leerling die opvalt in zijn ontwikkeling of leervorderingen. Hierbij werkt de leerkracht samen met collega's en vraagt om hulp indien dit nodig is.

De Intern Begeleider

De IB'er is de ondersteuningscoördinator van de school. De taken van de Intern Begeleider zijn onder te brengen in drie gebieden: coördinerende, begeleidende en innoverende taken.

De coördinerende taken bestaan uit het opstellen van procedures en richtlijnen met betrekking tot de interne ondersteuning en het bewaken hiervan. Ook organiseert de IB'er de aanmelding en verwijzing van leerlingen voor externe ondersteuning en hulp. De IB'er onderhoudt contacten met externe deskundigen en participeert in een netwerk interne begeleiding van het samenwerkingsverband. Andere coördinerende taken zijn: het opstellen en bewaken van de jaarlijkse zorgkalender, het verzamelen van toetsgegevens, groepsoverzichten en schoolrapportages en het voorbereiden en leiden van de leerling- en groepsbespreking. De IB'er ondersteunt de directie bij het maken en analyseren van een trendanalyse uit de gegevens van het leerlingvolgsysteem en heeft periodiek overleg met het MT wat betreft de bevindingen in het kader van het leerlingvolgsysteem en de individuele leerlingbegeleiding. De IB'er beheert de orthotheek¹³.

De IB'er heeft ook een coachende en begeleidende rol. De IB'er ondersteunt de leerkrachten bij het kiezen en toepassen van toets- en observatie-instrumenten in de orthotheek en bij het analyseren van toets- en observatiegegevens. De IB'er biedt leerkrachten hulp bij het maken van groepsplannen en handelingsplannen. Hij of zij geeft ook hulp en advies aan collega's over de leerlingen, didactische vragen e.d. In

¹³ Een geordende verzameling onderwijsleermaterialen die bij de leerlingbegeleiding wordt gebruikt.

voorkomende gevallen voert de IB 'er gesprekken met individuele leerlingen en ouders. De IB'er bereidt ook pedagogische en didactische teambesprekingen voor en leidt deze.

De IB'er blijft op de hoogte van actuele ontwikkelingen op het gebied van leerlingenondersteuning. Zijn of haar innoverende taken bestaan uit het doen van voorstellen die leiden tot verbetering van het onderwijs op het gebied van de ondersteuning. Ook heeft de IB'er een adviserende rol bij het opstellen van het meerjarenbeleidsplan op het gebied van de ondersteuning.

De Remedial Teacher/Plusgroepbegeleider

De RT'er en de Plusgroepbegeleider zijn de uitvoerders van de extra zorg op de niveaus drie en vier. Zijn/haar taken zijn het opstellen van (groeps)handelingsplannen en het uitvoeren van deze handelingsplannen. De RT'er en Plusgroepbegeleider evalueren de plannen ook. Zij werken nauw samen met de leerkracht en ondersteunen hem of haar op remediërend vlak. Ook voeren de RT'er en de Plusgroepbegeleider coachinggesprekken met leerlingen en (op verzoek) gesprekken met ouders. Twee keer per jaar vindt een tussentijds evaluatiegesprek plaats met de IB 'er.

De Bouwcoördinator

Op De Vink kennen we een onderbouw (groepen 1 t/m 4) en een bovenbouw (groepen 5 t/m 8). Eén van de groepsleerkrachten uit de bouw is tevens bouwcoördinator. De bouwcoördinatoren voeren elke drie weken overleg met de IB'er over onderwijsinhoudelijke onderwerpen. Ook bereidt hij of zij bouwvergadering (met alle leerkrachten van de bouw) voor, leidt deze en verspreidt de agenda, stukken en notulen. Hij of zij bewaakt de in de bouwvergadering gemaakte afspraken.

De bouwcoördinatoren hebben een signalerende functie naar het MT. Zij brengen nieuwe ideeën en strategieën in. Zij organiseren de evaluatie van ingevoerde methoden en/of werkwijzen. Ook heeft de bouwcoördinator een rol richting de andere leerkrachten. Hij of zij stimuleert, motiveert en adviseert leerkrachten in de bouw en is beschikbaar als steunpunt voor collega's.

8 Partners buiten de school

De Vink werkt bij het bieden van ondersteuning, op verschillende manieren samen met externe deskundigen.

Het Ondersteuningsteam

In een ondersteuningsteam werken deskundigen vanuit het onderwijs samen met de ouders, het jeugd- en gezinsteam (CJG) en eventueel andere betrokkenen. De onderwijsbehoefte van het kind staat daarbij centraal. Het ondersteuningsteam komt in beeld bij ondersteuning op de niveaus vier en vijf. Ouders en ondersteuningsteam zoeken samen naar wat het kind nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. De IB 'er van de school is daarbij als contactpersoon de spin in het web. Het ondersteuningsteam kan, altijd in overleg met ouders, aangevuld worden met deskundigen van andere organisaties of betrokkenen vanuit de omgeving van het kind. Bijvoorbeeld: de onderwijsspecialist PPO, Buitenschoolse opvang (BSO), Regionaal Bureau Leerplicht (RBL)¹⁴, Ambulante Educatieve Dienst (AED), kinderpsycholoog/orthopedagoog.

Het Expertteam

In de regio Leiden wordt de ondersteuning voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften o.a. georganiseerd door het inzetten van expertteams. In een expertteam werken medewerkers uit het speciaal onderwijs (AED), speciaal basisonderwijs (De Vlieger) en het samenwerkingsverband PPO Leiden samen. De experts zijn zowel beschikbaar voor consultatie en advies als voor handen in de klas. Wij bepalen als school welke ondersteuning voor welk kind nodig is en maken in onderling overleg afspraken over waar de experts worden ingezet.

Centrum voor Jeugd en Gezin Voorschoten

Ouders, kinderen, jongeren en school kunnen bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)¹⁵ terecht met alle soorten vragen over opvoeden en opgroeien. Vanuit een team van verschillende professionals wordt informatie, advies, steun, begeleiding en coördinatie van zorg geboden. Ook grootouders, professionele opvoeders en anderen die met kinderen en/of hun ouders werken zijn welkom met hun vragen of zorgen.

De medewerkers van het CJG werken op verschillende manieren samen met de basisschool. Op vaste momenten volgt het CJG de groei en ontwikkeling van de kinderen. Alle kinderen van de groepen 2 en 7 worden uitgenodigd voor een consult. Daarnaast

¹⁴ Meer informatie via www.rbl-hollandrijnland.nl

¹⁵ Meer informatie via <http://www.cjgvoorschoten.nl/>

geeft het CJG adviezen over een gezond schoolleven, zoals voeding, veiligheid, omgaan met elkaar en voorkomen van pesten.

Logopedische screening door Onderwijs Advies

Een keer per jaar maakt de school een afspraak met Onderwijs Advies om op school een logopedische screening te organiseren. Wanneer de leerkracht en/of ouder twijfels heeft over de spraakontwikkeling van een kind, kan het kind aangemeld worden voor de screening. Signaalkinderen rond de leeftijd van 5 jaar worden, na toestemming van de ouders, gescreend middels het logopedisch screeningsinstrument (LSI) 4,9 tot 5,9 jarigen, ontwikkeld door de Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie (NVLF)¹⁶. Het doel is het opsporen van spraak- en /of taalontwikkelingsstoornissen. De screening wordt besproken met de leerkracht en er vindt verslaggeving plaats naar ouders en school. Wanneer een vervolg nodig is, wordt dit met ouders besproken en vindt er verwijzing plaats naar bijvoorbeeld een logopedist in de vrije vestiging.

Overige partners

Op de Vink werken wij ook samen met Praktijk Vergne, KDC Voorschoten, Impuls Organisatie en Advies, Onderwijs Advies Leiden, Praktijk Balans, Praktijk voor Logopedie Voorschoten, Ida praktijk voor speltherapie en Praktijk Luria.

¹⁶ Meer informatie via <http://nvlf.logopedie.nl/>

9 Visie op de toekomst

De Vink wil haar eigen mogelijkheden om leerlingen te ondersteunen verder vergroten. Daarom zal de komende jaren worden geïnvesteerd in:

Expliciete Directe Instructie (EDI): Reeds in schooljaar 2016-2017 zijn we gestart met het implementeren van EDI. Deze aanpak brengt leerlingen stapsgewijs naar betere beheersing van leerdoelen en laat hen zo succes ervaren. Door kwalitatief goede instructie en het actief betrekken van leerlingen bij de leerinhoud, wordt meer betrokkenheid gerealiseerd, nemen gedragsproblemen af en neemt de leerwinst toe. De leerkrachten maken zich de aanpak eigen door zelfstudie, intervisie en het afleggen van klassenbezoeken bij elkaar. Ook in schooljaar 2017-2018 zetten we dit door.

Onderwijsbehoeften van leerlingen en oplossingsgerichte gesprekken: Om passend onderwijs te kunnen bieden aan kinderen is het belangrijk om als leerkracht een goed beeld te hebben van de onderwijsbehoeften van leerlingen. In 2017 heeft elke groep de beschikking gekregen over de toolkit 'Wijzer in Onderwijsbehoeften'. Dit is een praktisch hulpmiddel voor het voeren van (oplossingsgerichte) gesprekken met kinderen. Leerkracht en leerlingen ontdekken zo de onderwijsbehoeften van het kind en kunnen samen een aanpak formuleren voor het verbeteren van de werkhouding of het gedrag van het kind. De uitkomsten van het gesprek tussen leerling en leerkracht (of IB'er) wordt vervolgens vertaald naar een plan. Hiervoor gebruiken we op De Vink verschillende methodieken. Kinderen worden zo geholpen om, stap voor stap, hun eigen hulpbronnen aan te boren en zelf oplossingen te bedenken.

Coöperatief leren: Omdat onderwijsbehoeften en leerstijlen van kinderen verschillen, heeft De Vink alternatieve werkvormen geïntroduceerd. Bij coöperatief leren gaat het om de samenwerking tussen sterkere en zwakkere leerlingen. Dit wordt gestimuleerd door werkvormen, waarbij kinderen in heterogene tweetallen of groepjes samenwerken. De kinderen discussiëren samen over de leerstof, ze geven elkaar uitleg en informatie en vullen elkaar aan. Zij zoeken samen naar een oplossing en helpen elkaar. De leerkrachten zijn geschoold en er is een werkgroep die regelmatig actief verschillende coöperatieve werkvormen aan collega's aanbiedt.

Kennisuitbreiding bij leerkrachten met betrekking tot gedrags- en ontwikkelingsstoornissen: Basisscholen, en ook onze school, worden in toenemende mate geconfronteerd met kinderen met (een combinatie van) gedrags- en ontwikkelingsstoornissen zoals dyslexie, dyscalculie, ADHD, ADD, ODD, autisme, hechtingsproblemen, depressies, angststoornissen, kinderen met een zwak werkgeheugen. Om deze kinderen goed te kunnen ondersteunen, zullen leerkrachten voldoende kennis moeten hebben over deze stoornissen én concrete handvatten moeten

krijgen voor in de klas. Er zal de komende jaren door middel van training en intervisie geïnvesteerd worden in de kennis en vaardigheden van leerkrachten, bijvoorbeeld met de leerkrachttraining 'Druk in de klas' (steunpunt ADHD) en de cursus 'effectief omgaan met autisme en adhd in de klas' (ECLG) en een workshop 'Autisme'. De opleidingen worden opgenomen in het scholingsplan.

Opstellen van doorgaande lijnen voor taal, lezen en rekenen: Om ervoor te zorgen dat de leerlingen leren wat ze moeten leren én dat de lesstof in de verschillende leerjaren op elkaar aansluit, is De Vink gestart met het opstellen van doorlopende leerlijnen voor de kernvakken. Deze doorgaande lijnen helpen de groepsleerkrachten bij het formuleren van de leerdoelen in de groepsplannen. Dit wordt de komende jaren voortgezet. Kinderen met een achterstand van meer dan een leerjaar op het gebied van rekenen, spelling en begrijpend lezen, krijgen een aangepast programma (individuele leerlijn). Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de leerlijnen van Marielle Stap; 'Van kerndoel tot leerlijn' en, wat betreft het rekenonderwijs, 'Passende Perspectieven'.

Bijlage I Toetskalender 2017/2018 (onder voorbehoud)

Gr.	Augustus	September	Oktober	November	December	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni/juli
1			TAK NT2-IIIn PW TAK invullijst leerkrachten Groepssignalerin g ontwikkelingsvoo rsprong	Herfstsignalering		Taal voor kleuters Rekenen voor kleuters Lichaamsdelen en kleuren. (kinderen die 6 maanden onderwijs hebben gehad)		OVM			Taal voor kleuters Rekenen voor kleuters
2			TAK NT2-IIIn PW + AW	Pravoo 5 SCOL Herfstsignalering		Taal voor kleuters Rekenen voor kleuters Lichaamsdelen en kleuren. Kleuterscreening Letters benoemen			SCOL	Pravoo 7 (DMT)	Taal voor kleuters Rekenen voor kleuters
3	(Letterkennis - toets)	(DMT)		SCOL Herfstsignalering		DMT: 1A en 2A en AVI Spelling M3 Wintersignalering Rek/Wisk M3 Woordenschat		Lentesignale- ring	SCOL Tusse ntoets en cito	DMT: 1B,2B en 3B	Spelling E3 Begr Lezen E3 Rek/wisk E3 Eindsignalering Woordenschat
4		Signaalkinderen AVI PI afname signaalkinderen (rekenen basisbewerkingen)	0 meting Estafette	SCOL Sociogram Herfstsignalering		DMT: 1C,2C en 3C en AVI Spelling M4 Begr Lezen M4 Rek/Wisk M4 Woordenschat	RB		SCOL TTC:re k/sp/b l	DMT: 1A,2A en 3A	Spelling E4 Begr Lezen E4 Rek/wisk E4 Woordenschat
5		Signaalkinderen AVI PI afname signaalkinderen (rekenen basisbewerkingen)		SCOL Sociogram Herfstsignalering		DMT: 3B (2B en 1B) en AVI Spelling M5 Begr Lezen M5 Rek /Wisk M5 (TTR) Woordenschat	RB		SCOL TTC:sp /blrek	DMT: 3C (2C en 1C)	Spelling E5 Rek/wisk E5 Begr lezen E5 woordenschat E5
6		Signaalkinderen AVI PI afname signaalkinderen (rekenen basisbewerkingen)		SCOL Sociogram Herfstsignalering		DMT: 3A (2A en 1A)en AVI Spelling M6 Rek/Wisk M6 Begr Lezen M6 (TTR) woordenschat	RB		SCOL	DMT: 3B (2B en 1B)	SpellingE6 Rek/wisk E6 Woorden-schat E6

7		Signaalkinderen AVI afnemen Pi afname signaalkinderen (rekenen basisbewerkingen)		SCOL Sociogram Herfstsignalering		DMT: 3C (2C en 1C) en AVI Spelling M7 Rek/Wisk M7 TBL M7 (TTR) woordenschat	RB		SCOL	Entreetoets DMT: 3A (2A en 1A)	Spelling E7 Rek/ Wisk E7 Woordenschat E7 Rek basisbewerkingen Spelling werkwoorden E7
8		Signaalkinderen AVI afnemen Pi afname signaalkinderen (rekenen basisbewerkingen)		SCOL Sociogram Herfstsignalering		DMT: 3B (2B en 1B) SVS M8 TBL M8 Rek M8 Woordenschat	RB		SCOL Eind Toets		

Toelichting bij toetsen:

- DMT = Drie Minuten Toets
- OVM = Ontwikkelingsvolgmodel
- M3 = Medio groep 3
- TBL = Toets Begrijpend Lezen
- TAK = Taaltoets alle kinderen
- PW = Passieve woordenschat
- AW = Actieve woordenschat
- SCOL = Sociaal emotionele vaardigheden
- RB = Rekenen basisbewerkingen (digitale toets)
- TTC = tussen toetsen cito (groep 3-4-5)

Bijlage II Protocollen

Op de Vink zijn de volgende protocollen aanwezig:

- Protocol schorsing leerling
- Protocol verwijdering leerling
- Protocol Pesten
- Gedragsprotocol
- Dyslexiebeleid
- Protocol Hoogbegaafdheid
- Meldcode kindermishandeling
- Protocol Rouw en Verlies
- Procedure rond verlengen, doubleren en versnellen

Deze protocollen zijn in het zogenaamde 'ABC boek' opgenomen. In dit boek zijn alle belangrijke beleidsstukken, richtlijnen en formulieren opgenomen die voor medewerkers van De Vink relevant zijn voor hun taakuitoefening. Iedere groep heeft een ABC boek in de klas en jaarlijks vindt er een update plaats.

Bijlage III Formulieren leerlingbespreking

Leerlingbespreking 1 Herfstsignalering (oktober/november)

Groep :

Leerkracht :

Datum:

1. Groepsplan Rekenen: Neem je groepsplan mee. Zit ieder kind in de juiste niveaugroep? Welke kinderen wil je bespreken? Welke onderwerpen in de groep of gedeelte van de groep vragen extra aandacht?
2. Groepsplan Spelling: Neem je groepsplan mee. Zit ieder kind in de juiste niveaugroep? Welke kinderen wil je bespreken? Welke spellingsregels in de groep of gedeelte van de groep vragen extra aandacht?
3. Groepsplan Begrijpend lezen: Neem je groepsplan mee. Zit ieder kind in de juiste niveaugroep? Welke kinderen wil je bespreken? Heeft de extra onderwijstijd die we nu als school steken in begrijpend lezen effect op de methode gebonden toetsen? Wat is er meer of anders voor de groep nodig?
4. Wie heeft er een Gedragshandelingsplan in de klas? Wat werkt wel en wat kan beter?
5. Welke kinderen moeten in de klas en thuis extra oefenen met Technisch lezen? In welke vorm moet dit gebeuren?
6. De volgende ouders wil ik eerder spreken dan de tienminutengesprekken (*oudergespreksformulier of aantekening in Parnassys*):
7. De volgende ouders heb ik reeds gesproken (*naam, onderwerp, oudergespreksformulier of aantekening in Parnassys*).
8. Afspraken die met leerkracht-IB worden gemaakt (*datum en wie welke actie*)

Leerlingbespreking 2

Februari/maart

(cito uitslagen: lezen, rekenen en spellen, tabel vereiste groei vaardigheidsscore)

Groep :

Leerkracht :

Datum :

1. Welke kinderen zijn bij rekenen te weinig in vaardigheidsscore gegroeid en staan stil in ontwikkeling of zijn achteruit gegaan? Mogelijke oorzaken? Wat is de actie?
2. Welke kinderen halen 1 scores bij rekenen? Geef aan of zij werken met compacten, vooruit getoetst worden en welke uitdagende programma's zij volgen? Welke kinderen presteren mogelijk onder (lagere cito score dan verwacht)?
3. Welke kinderen laten een groei zien in cito rekenen? Wat is hier de verklaring voor?
4. Welke kinderen zijn bij spelling te weinig in vaardigheidsscore gegroeid en staan stil in ontwikkeling of zijn achteruit gegaan? Mogelijke oorzaken? Wat is de actie?
5. Welke kinderen hebben een groei laten zien in de cito Spelling? Wat is hier de verklaring voor?
6. Welke kinderen zijn bij cito Begrijpend lezen te weinig in vaardigheidsscore gegroeid en staan stil in ontwikkeling of zijn achteruit gegaan? Mogelijke oorzaken? Wat is de actie?
7. Welke kinderen hebben een groei doorgemaakt bij cito Begrijpend lezen? Wat is hier de verklaring voor?

8. Welke kinderen vallen uit op DMT/AVI lezen en lopen op functioneringsniveau niet gelijk met het leerjaar waarin ze zitten?
9. Welke kinderen hebben een groei doorgemaakt bij Technisch lezen? Wat is hier de verklaring voor?
10. Welke kinderen vallen uit op de Woordenschattoets? Hoe staat dit in verhouding met Begrijpend lezen?
11. Welke kinderen hebben de taalkant sterk ontwikkeld? Werken ze met compacten en verdiepende/uitdagende lesstof?

Leerlingbespreking 3 Overdrachtsgesprekken mei/juni

Aanwezig hierbij zijn: IB, leerkracht van de groep, leerkracht die de groep volgend jaar krijgt.

Meenemen naar het gesprek:

- Groepsplannen rekenen, begrijpend lezen en spelling van hele jaar
- Overzicht lijst laatste toetsen leerlingvolgsysteem en de uitslagen van de vorige 2 keren!
- Alle individuele handelingsplannen/ontwikkelingsperspectieven
- Over ieder kind een kort verhaaltje (samenvatting uit ParnasSys).

De volgende punten nemen we met elkaar door:

1. Deze kinderen hebben extra begeleiding nodig bij spelling (zie groepsplan en LVS)
2. Deze kinderen hebben extra begeleiding nodig bij rekenen (zie groepsplan en LVS)
3. Deze kinderen hebben extra begeleiding nodig bij lezen (zie groepsplan en LVS)
4. Deze kinderen hebben extra uitdaging nodig in de klas en werken mogelijk met compacten en dagtaak.
5. Deze kinderen hebben op het gebied van gedrag extra begeleiding nodig en hoe heb je dat het afgelopen jaar gedaan?
6. Deze kinderen hebben op het gebied van concentratie en tempo extra begeleiding nodig? Hoe heb je dat het afgelopen jaar gedaan?
7. Welke tips kan je je collega meegeven voor de klassenopstelling (wie wel of niet naast elkaar)
8. Met welke ouders heb je regelmatig contact of is het zinvol om direct in het nieuwe schooljaar een afspraak te maken?

9. Voor deze kinderen zal in de toekomst mogelijk expertise van buiten moeten worden gehaald. (in welke vorm?)

10. Wat wil je je collega voor volgend jaar over deze groep nog zeggen.....

11. Wat zijn de sterke kanten van de groep? Wat zijn de aandachtspunten van de groep?

Ten slotte, zorg dat alle belangrijke informatie in ParnasSys staat.

Bijlage IV Vragenlijst verwachtingsgesprekken

Vragenlijst voor leerlingen

Naam	groep
------	-------

Hoe vind je het op school? Wel leuk / niet zo leuk omdat

Waar ben je goed in op school?

Waarin zou je beter willen worden op school? Wat zou je willen leren dit jaar?
--

Wat kan je zelf doen om dit te leren?

Wat kan je juf/meester doen om je hierbij te helpen?
--

Wat kunnen je ouders / verzorgers doen om je hierbij te helpen?

Hoe leer jij het beste? <i>Je mag meerdere rondjes kleuren.</i>	
☐ als ik alleen werk ☐ aan de instructietafel ☐ op een rustige plek buiten de klas ☐ als het rustig is in de klas ☐ door samen te werken	☐ met de 4 spongebobplaatjes / beertjes ☐ als ik extra tijd krijg ☐ met uitleg van de juf ☐ als de juf het voordoet ☐ met een voorbeeld of plaatje op het bord

☐ met een dagtaak	☐
☐ als ik tussendoor even kan bewegen	☐	

Welk gevoel heb je als je een toets moet maken? *Je mag één rondje kleuren.*

ik vind dat erg leuk
 ik vind dat niet leuk en ben dan best wel zenuwachtig
 ik ben een beetje zenuwachtig maar vind het leuk om te laten zien wat ik kan
 maakt me niks uit

Kun je je op school goed concentreren? *Je mag één rondje kleuren.*

ja, dat gaat altijd goed
 dat vind ik moeilijk want ik hoor en zie alles
 dat vind ik moeilijk want ik denk vaak aan veel andere dingen als ik op school ben
 dat vind ik moeilijk als ik het werk lastig vind
 weet ik niet

Als je klaar bent met je werk, wat doe je dan graag?

Wat zou je wel elke dag willen doen op school?

Dankjewel !

Vragenlijst voor ouder(s)/verzorger(s)

Naam kind		groep
Telefoonnummers	Thuis	071-
	b.g.g. 1*	06-
	b.g.g. 2*	
	b.g.g. 3*	
e-mail	1	
	2	
Medische bijzonderheden /medicatie en/of allergieën		
Telefoonnummers	Huisarts*	071-
	Tandarts*	071-

* = graag de naam invullen

Kunt u een korte beschrijving geven van uw kind?

Hoe gaat het volgens u met uw kind op school?

Wat heeft uw kind nodig op school om het beste uit zichzelf te halen?

Welke tips heeft u voor ons als school/leerkracht als het gaat om het begeleiden van uw kind?

Wat doet u thuis om uw kind te ondersteunen bij zijn/haar leren op school?

Op welke manier en hoe vaak wilt u contact met de leerkracht over hoe het met uw kind gaat op school?

Heeft u nog andere opmerkingen of vragen?

HARTELIJK BEDANKT !

Bijlage V Toelichting groeidocument

Een groeidocument is een document waarin de onderwijsondersteuning voor een leerling staat beschreven. Een groeidocument past binnen handelingsgericht werken (HGW). Een groeidocument is tegelijk een dossier, een leidraad en het geeft ook richting.

De functies van het groeidocument zijn:

- Voorbereiding van en aanmelding voor een ondersteuningsteam op school.
- Praatpapier tijdens het overleg (vragen en beslissingen, houvast, structuur).
- Verslag van het overleg en afspraken.
- Monitoren en evalueren: zijn de doelen in zicht of behaald? Is voortzetting van de extra ondersteuning nog nodig?
- Ontwikkelingsperspectief (uitstroomperspectief, tussendoelen en beredeneerd onderwijsaanbod in relatie tot het groepsplan).
- Toelaatbaarheidsverklaring (de verklaring van twee deskundigen en ouders over noodzaak voor plaatsing van een leerling op het SBO of SO).
- Data verzamelen, zoals over de duur en inhoud van de geboden ondersteuning (onderwijs- en/of jeugdhulp arrangementen).

Bijlage VI Voorbeeld Groepsplan

Groep: 6			datum: jan 2015		vakgebied: Rekenen																																				
Leerkracht: A/P			periode: Blok 3		methode: Alles Telt																																				
Groep../namen			Wat wil ik bereiken? doel		Inhoud (wat)	Organisatie(hoe)	Evaluatie																																		
Basisaanbod (Maan)			De leerling kan aan het eind van dit blok:		Leerlingenboek blok 3	Klassikale instructie. Elke les start de les met 5 minuten hoofdrekenen en tafels.	* Toets 3																																		
	<i>vs</i>	<i>FN</i>	<u>Getalrelaties en getalbegrip</u> - uit rekenverhalen sommen halen en maken - rekenverhalen maken bij sommen <u>Cijferen</u> - optellen onder elkaar met overschrijding met en zonder hulpsommen - aftrekken onder elkaar met tekorten zonder hulpsommen - onder elkaar vermenigvuldigen zonder hulpsommen - eerste kennismaking met staartdelingen <u>Breuken</u> - breuken hanteren als deel van geheel - breuken aanvullen tot een hele - rekenen met geld en breuken <u>Tabellen en grafieken</u> - staafdiagrammen kunnen lezen en interpreteren Bij de methodetoets behalen deze leerlingen 65% of meer.		Werkschrift blok 3	Leerlingen maken de opdracht met het open rondje en geen rondje.	* LVS E6 Tussentijds toetsen van: - breuken, - omrekenen maten - klok rekenen digitaal - cijferen optellen en aftrekken																																		
TTT	88	M6			Even snel blok 3	Leerkracht geeft extra instructie waar nodig.																																			
WWW	83	E5M6			Kwismeester	Indien er tijd over is maken de leerlingen de opdrachten van even snel uit het leerlingenboek.																																			
GGG	81	E5			Oefensoftware	Leerlingen kunnen extra oefenen op de computer, dit doen ze minimaal 1 keer in de week.																																			
EEE	76	E5			Extra rekenboekjes van o.a. Ajodakt voor : Meten Klokkijken Verhaalsommen Cijferen Breuken Hoofdrekenen																																				
BBB	79	E5																																							
MMM	80	E5																																							
SSS	76	E5																																							
FFF	77	E5																																							
DDD	77	E5																																							
VVV	77	E5																																							
							<table border="1"> <thead> <tr> <th>Resultaten</th> <th>Toets3</th> <th>Herfts 3</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>TTT</td> <td>72%</td> <td></td> </tr> <tr> <td>WWW</td> <td>69%</td> <td>74%</td> </tr> <tr> <td>GGG</td> <td>69%</td> <td>67%</td> </tr> <tr> <td>EEE</td> <td>63%</td> <td>77%</td> </tr> <tr> <td>BBB</td> <td>82%</td> <td>86%</td> </tr> <tr> <td>MMM</td> <td>70%</td> <td>78%</td> </tr> <tr> <td>SSS</td> <td>42%</td> <td>42%</td> </tr> <tr> <td>FFF</td> <td>61%</td> <td>87%</td> </tr> <tr> <td>DDD</td> <td>67%</td> <td>74%</td> </tr> <tr> <td>VVV</td> <td>64%</td> <td>74%</td> </tr> </tbody> </table>		Resultaten	Toets3	Herfts 3	TTT	72%		WWW	69%	74%	GGG	69%	67%	EEE	63%	77%	BBB	82%	86%	MMM	70%	78%	SSS	42%	42%	FFF	61%	87%	DDD	67%	74%	VVV	64%	74%
Resultaten	Toets3	Herfts 3																																							
TTT	72%																																								
WWW	69%	74%																																							
GGG	69%	67%																																							
EEE	63%	77%																																							
BBB	82%	86%																																							
MMM	70%	78%																																							
SSS	42%	42%																																							
FFF	61%	87%																																							
DDD	67%	74%																																							
VVV	64%	74%																																							

Subgroep 2 (Ster)			Zie basisgroep	Zie basisgroep	Klassikale instructie. Direct na de instructie krijgen de leerlingen verlengde instructie.	Zie basisgroep
	<i>vs</i>	<i>FN</i>	Bij de methodetoets behalen deze leerlingen 50% of meer.	Verlengde instructie	<p>Leerkracht geeft extra instructie waar nodig (eventueel aan de instructietafel).</p> <p>De leerlingen maken de opdrachten met een open rondje en geen rondje.</p> <p>Indien er tijd over is maken de leerlingen de opdrachten van even snel uit het leerlingenboek.</p>	Resultaten Toets3 Herhts3
QQQ EEE YYY OOO KKK BBB AAA III	74 64 70 67 73 74 72 74	M5 E4 M5 E4M5 M5 M5 M5 M5				QQQ EEE YYY OOO KKK BBB AAA III
Ster-maat			Zie subgroep 2 (ster)	Zie basisgroep	Klassikale instructie. Na de instructie werken ze leerlingen uit het maatschrift.	
	<i>vs</i>	<i>FN</i>	Bij de methodetoets behalen deze leerlingen 50% of meer	Maatschrift Instructietafel	<p>Na de verlengde instructie van de stergroep geeft de leerkracht waar nodig extra instructie (eventueel aan instructietafel)</p> <p>Als de opdrachten uit het maatschrift af zijn, maken de leerlingen de opdrachten met een open rondje uit het boek.</p> <p>Indien er tijd over is maken de leerlingen de opdrachten van even snel uit het leerlingenboek.</p>	Resultaten Toets3 Herhts3
ZZZ CCC JJJ RRR HHH	65 63 67 65 85	E4 E4 E4 E4 M6				HHH zit in maatschrift i.v.m. dyslexie. Werkt voor hem beter om uit een maatschrift te werken, dan met losse rekschriften

Subgroep 1 (Zon)			Zie basisgroep	Zie basisgroep	Zie basisgroep	Zie basisgroep		
	vs	FN	<p>Bij hun dagelijkse rekenwerk maken deze leerlingen niet meer dan 2 fouten. Bij 3 fout of meer moeten ze de opdrachten opnieuw maken.</p> <p>Bij de methodetoetsen behalen zij de volgende percentage: +++: 90% of meer ***: 85% of meer anderen: 80% of meer</p>	<p>Acadin</p> <p>Kinheim</p>	<p>Indien er geen nieuwe stof wordt aangeboden mogen de leerlingen direct starten met de zelfstandige verwerking van de opdrachten in het boek.</p> <p>Bij nieuwe stof doen de leerlingen mee met de klassikale instructie. De leerkracht geeft dit duidelijk aan.</p> <p>Leerkracht geeft extra instructie waar nodig.</p> <p>De leerlingen maken de opdrachten zonder rondje en met een dicht rondje.</p>	Resultaten	Toets3	Herhts3
+++	110	B8				+++	92%	95%
***	96	E6M7	***	88%	93%			
^^	94	E6	^^	91%	88%			
&&&	94	E6	&&&	76%	90%			
###	90	E6	###	95%	84%			
%%%	90	E6	%%%	68%	82%			
\$\$\$	93	E6	\$\$\$	76%	83%			
!!!	91	E6	!!!	85%	94%			
@@@	93	E6	@@@	67%	92%			
RT rekenen ZZZ,KKK,III,YYY			bij RT Zie GHP in esis					

Bijlage VII Format Groeps(gedrag)handelingsplan

Groepshandelingsplan

Datum:

Leerling:

Groep:

Leerkracht:

Uitvoerende:

--	--	--	--

Leergebied:	
Beginsituatie:	
Leerdoel:	
Leerinhoud:	Materialen:
Organisatie:	
Tussenevaluatie:	Datum:
Eindevaluatie:	Datum:
Advies:	

Handelingsplan Gedrag

Datum:

Leerling:	Groep:	Leerkracht:	Uitvoerende:

<p>Gebied: Sociaal-emotioneel (gedrag)</p>
<p>Beginsituatie: (Diagnose): Omschrijving van het gedrag (gedragskenmerken) Hoe uit het zich (aandacht trekken, agressiegedrag, emotionele problemen, faalangst, sociale vaardigheden, over beweeglijkheid (ADHD) Wanneer treedt het op (klassensituatie, buitenspel, gym, vrije situatie, groepswork, bij instructiemomenten...) Wat zijn de consequenties voor de klas? Wat zijn de consequenties voor het kind zelf?</p>
<p>Sterke kanten van het kind:</p>
<p>Leerdoel: Concrete omschrijving van het te bereiken gedrag van de leerling</p>
<p>Aanpak/adviezen (n.a.v. diagnose): Concrete maatregelen om het ongewenste gedrag te voorkomen: wat ga je oefenen, visualiseren, spelen, reguleren/herinneren, belonen, praten, de cognitieve benadering, zelfbeeldbegeleiding. (concreet toelichten) Reacties van de leerkracht op ongewenst gedrag Reacties van de leerkracht op gewenst gedrag.</p>
<p>Organisatie: Welk moment? Frequentie? Tijdpad, SMART</p>
<p>Evaluatie (meetbaar):</p>
<p>Conclusie en aanbevelingen:</p>

Bijlage VIII Begeleiding leerlingen naar het Voortgezet Onderwijs (VO)

De laatste jaren komt het steeds vaker voor dat ouders en kinderen zich in groep 7 al gaan oriënteren op een VO school. Tijdens het verwachtingsgesprek in groep 7 informeert de leerkracht de ouders en kinderen met een mogelijke uitstroom VMBO/PRO welke scholen zij kunnen bekijken in januari. Deze groep kinderen kunnen niet alle scholen bezoeken.

Aan het einde van groep 7 maken in de regel alle kinderen de entreetoets. Bij het eindgesprek in groep 7 bespreekt de leerkracht samen met de ouders de uitslagen van de entreetoets. Cito geeft aan de hand van de uitslagen van de entreetoets al een “preadvies”. De leerkracht geeft de ouders een indicatie welke uitstroom passend is bij de normscore van het kind in het leerlingvolgsysteem. (I: VWO,II:HAVO,III VMBO-T, IV en V: VMBO/PRO) Er wordt in groep 7 nog geen advies gegeven. Kinderen die op een VMBO/PRO uitstroom zitten, krijgen in het eindgesprek van groep 7 al informatie over het PO-VO traject¹⁷ dat in groep 8 wordt opgestart.

In groep 8 gaat de leerkracht met ieder kind werken aan de onderdelen van de entreetoets die nog extra oefening en aandacht nodig hebben.

Aan het begin van groep 8, tijdens de verwachtingsgesprekken, geeft de leerkracht aan de ouders en het kind een zogenaamd ‘kijk-advies’. Dit kijk-advies geeft aan welke scholen het kind tijdens de open dagen in januari kan bezoeken omdat ze passend zijn bij de verwachte uitstroom: een school voor Praktijkonderwijs; een school voor VMBO; of een scholengemeenschap met VMBO-T, HAVO en VWO of het Gymnasium.

De Vink geeft half januari een definitief advies. Dit valt over het algemeen samen met de kijkdagen van de middelbare scholen. De M8 Cito meting, afgenomen na de Kerstvakantie wordt nog meegenomen in het eindadvies van de basisschoolperiode. De ervaring leert namelijk dat de groeiende intrinsieke motivatie juist in een groep 8 een positieve invloed kan hebben op de ontwikkeling van een kind.

In het advies van de school worden onder andere meegenomen:

- De ontwikkeling tijdens de schoolloopbaan tot dan toe.
- De leerprestaties
- De concentratie, motivatie en het doorzettingsvermogen (de werkhouding)
- De onderwijsbehoeften, aanleg en de talenten van de leerling

Het advies van de school wordt zorgvuldig samengesteld en is leidend voor de VO school. De leerkracht van groep 8 vult vervolgens het digitale Onderwijskundig Rapport in (het OKR). Het OKR wordt gemaild naar de ouders. Zij mogen dit inzien en voorzien

¹⁷ Het PO-VO traject richt zich met name op leerlingen die gebaat zijn bij Leerwegondersteunend onderwijs(LWOO) en Praktijkonderwijs(PRO). Doel van het traject is om te komen tot een doorlopende leerlijn en om de ondersteuning voor deze groep leerlingen te continueren.

van hun eigen visie. De leerkracht zet het OKR pas daarna op definitief. Ouders melden hun kind aan bij de VO school van hun keuze.

In april doen alle kinderen mee met de Eindtoets Basisonderwijs. Als een leerling de eindtoets PO beter maakt dan de school gezien het schooladvies verwachtte, dan zal de basisschool het schooladvies heroverwegen. De heroverweging kan leiden tot een wijziging in het schooladvies, maar er kan ook beslist worden dat het schooladvies niet wordt aangepast. Een advies kan alleen naar boven, nooit naar beneden worden bijgesteld¹⁸. Wanneer er aanleiding is te denken dat een leerling op het voortgezet onderwijs extra ondersteuning nodig heeft om VMBO-Basis, Kader of Theoretisch te halen, kan hij of zij uitgenodigd worden voor het Drempelonderzoek. Dit wordt ook wel het 'POVO onderzoek' genoemd. Met de uitslag van dit onderzoek kan een VO school een kind plaatsen in een klas met Leerwegondersteuning (LWOO). Dit betekent dat een leerling intensiever wordt begeleid en in een kleinere klas zit, waardoor de docent meer aandacht kan besteden aan de leerling. Leerwegondersteuning bestaat alleen op scholen die VMBO onderwijs verzorgen (dus niet op scholen-gemeenschappen). In de overdracht naar het VO vindt ook altijd een gesprek plaats tussen de school voor VO en de groepsleerkracht van groep 8. Dit gebeurt soms telefonisch, maar meestal in een persoonlijk gesprek. De scholen voor voortgezet onderwijs houden ons de eerste twee jaar op de hoogte van de vorderingen van onze oud-leerlingen. Deze informatie gebruikt De Vink weer voor het verbeteren van de kwaliteit van haar onderwijs en de schooladviezen.

¹⁸ Voor de exacte bepalingen omtrent het schooladvies, zie <https://www.centraleeindtoetspo.nl/schoolbesturen-en-directies/voorbereiding/schooladvies/>

Bijlage IX NT2-beleid (onderbouw)

Op basisschool de Vink zit een aantal anderstalige kinderen. Het is van belang dat zij op jonge leeftijd op school voldoende gestimuleerd worden met de Nederlandse taal.

Het doel van NT2-onderwijs aan kleuters is anderstalige kleuters met een verschillend taalniveau goed te begeleiden, zodat zij eind groep 2 minimaal een woordenschat hebben van 2000 woorden. (minimumdoel van de BAK: basiswoordenlijst Amsterdamse Kleuters). Het streefdoel voor groep 1 is het aanleren van 1500 nieuwe woorden, voor groep 2 is het streefdoel ook weer 1500 nieuwe woorden.

Hoe ziet het NT2 onderwijs bij de kleuters eruit:

Er wordt gewerkt met de methode Schatkist, de methode Woorden in prenten deel 1 en 2 en de methode Zien is snappen. Deze methoden richten zich op het uitbreiden van de actieve en passieve woordenschat. Er wordt gewerkt volgens het viertakt model: voorbereiden, semantiseren, consolideren en controleren.

Met voorbereiden wordt het introduceren van de context van het woord bedoeld. Er moet een goed beeld worden opgeroepen, het nieuw aangeboden woord wordt in een betekenisvolle context aangeboden. Met semantiseren wordt het betekenis geven bedoeld doormiddel van uitbreiden, uitleggen en uitbeelden. Met consolideren wordt het herhalen van woorden bedoeld zodat kinderen de woorden gaan onthouden. Bij het controleren gaat het erom dat leerkrachten uitzoeken of leerlingen de woorden echt kennen.

Afspraken

Voor het NT2-beleid in de onderbouwgroepen hebben we de volgende afspraken met elkaar gemaakt:

Afspraak 1:

Twee keer per jaar, in oktober en april, wordt van de TAK toets het onderdeel passieve woordenschat afgenomen bij kinderen die minimaal een half jaar Nederlands onderwijs hebben gevolgd.

Afspraak 2:

De TAK toets gegevens worden geregistreerd en geanalyseerd en er wordt een handelingsplan opgesteld voor kinderen die uitvallen bij de toets.

Afspraak 3: Grote en Kleine kring

De grote kring wordt met de hele groep gedaan; hier wordt een verhaal voorgelezen en verteld en worden nieuwe woorden met voorwerpen en voorbeelden betekenisvol gemaakt. Kinderen die meer NT2 ondersteuning nodig hebben, krijgen verdieping op

het thema in de kleine kring. Hier voert de leerkracht een praatplaatgesprek en observeert de leerkracht de verschillende taalfuncties, bijvoorbeeld gebruikt het kind 1 woordzinnen of 2 woordzinnen (onderwerp-persoonsvorm). De leerkracht besteedt in de kleine kring extra aandacht aan het semantiseren en consolideren.

Afspraak 4:

NT2 kinderen krijgen **preteaching** op Schatkist thema's. De thema's worden goed voorbereid bij de kinderen. Indien nodig bij de RT-er

Afspraak 6:

Wij gebruiken zoveel mogelijk concrete voorwerpen bij Schatkist-verhalen om te demonstreren. De voorwerpenkoffer/kist wordt gebruikt bij het interactief voorlezen. Deze kist wordt ieder jaar per thema aangevuld. Het materiaal is driedimensionaal.

Afspraak 7:

De planningslijst met activiteiten in de NT2-groep zal te vinden zijn op het netwerk onder Team - NT2. Zo kunnen de groepen hun activiteiten afstemmen op elkaar.

Afspraak 8:

Ouders worden betrokken bij elk thema. In de week voorafgaand aan het nieuwe thema zal een aankondiging hiervan te vinden zijn in de gang van de onderbouw. Ook voor hulp(middelen), materialen e.d. kan een beroep gedaan worden op de ouders.

Afspraak 9:

Elk thema keert terug in de onderbouwvergadering. Elk thema wordt hier geïntroduceerd en geëvalueerd.

Binnen de organisatie in hoeken/groepen kunnen voorwerpen, prentenboeken rondom thema's van Schatkist (Bibliotheek) gebruikt worden en op de verteltafel een plek krijgen. In circuitvorm kunnen werkjes rondom een thema worden georganiseerd.

Bijlage X Dispenserende en compenserende maatregelen in de groep

Het kan voorkomen dat kinderen bepaalde aanpassingen in het onderwijs of in hun omgeving nodig hebben om beter tot leren te komen. Hieronder staan enkele voorbeelden van compenserende en dispenserende maatregelen die op de Vink ingezet kunnen worden:

Algemeen:

- Vergrote teksten
- Meer tijd
- Rustige plek in de groep of buiten de groep
- Extra instructie en/of verlengde instructie
- Inkorten van opdrachten
- Het kind mag bij toetsen vlakbij de leerkracht zitten
- Voorlezen van teksten/opdrachten
- Antwoorden invullen op gekopieerde bladen
- Gebruik van plakbriefjes (post-its)
- Bij veel werk alleen de antwoorden opschrijven
- Samenwerken
- Thuis of buiten de klas (onder begeleiding) lessen voorbereiden (pre-teaching)
- Werken achter Study Buddy¹⁹
- Werken in de klas met een koptelefoon
- Time timer/kleurenklok
- In onderbouw: Na inspanning even spelen

Taal/spelling:

- Het kind krijgt extra training in hiaten. Dit kan ook op de computer op school of met spellingkaartjes die mee naar huis gaan.
- De lesstof wordt in kleinere gedeeltes aangeboden, mondeling gedaan, of de oefeningen worden ingekort.
- Niet overschrijven van het bord maar van een blaadje
- Bepaalde oefeningen niet doen, zoals puzzelwerkjes
- Toetsen kunnen mondeling afgenomen worden.

Geheugensteuntjes:

- Tafelkaart en/of Alfabetkaart
- Stappenplan Meichenbaum²⁰
- Stappenplan werkwoordspelling
- Stappenplan rekenen: opzoekschrift met strategie per soort som

¹⁹ Eigen, door middel van houten schotten, afgeschermd werkplek.

²⁰ Methode die de leerkracht en het kind helpen om het denkproces stap voor stap te ontwikkelen en te oefenen.

- Cijfer/letterkaart

Lezen:

- Kinderen krijgen geen onvoorbereide leesbeurt.
- Het leesplezier wordt bevorderd door het kind boekjes en teksten te laten kiezen die zijn of haar interesse hebben. Het niveau is dan minder van belang.
- Tijdens stillezen (vrij lezen) mag het kind een boek van huis meenemen, zodat het niet twee verhalen door elkaar hoeft te lezen
- Boekverslagen worden aangepast.
- Kinderen met leesproblemen kunnen het moeilijk vinden om tutor te zijn. Daarom wordt er zorgvuldig bekeken hoe een tweetal samengesteld wordt. De tutor krijgt een eigen boekje en een goede plek.

Begrijpend lezen:

- Het kind mag de tekst en de vragen hardop lezen.
- Tekst en vragen kunnen voorgelezen worden door leerkracht of een goede lezer.
- Er kan gewerkt worden in gekopieerde teksten met gebruik van kleuren stiften
- Er kan een vast maatje toegewezen worden om mee samen te werken.
- Teksten kunnen vergroot worden.

Schrijven:

- Er kan geadviseerd worden om in blokschrift te schrijven.
- De liniëring kan aangepast worden.
- Het kind leert overzichtelijk te werken in schriften en hoeft niet zuinig te zijn met papier en potlood.
- Het kind mag schrijven met materiaal dat het prettig vindt.

Rekenen:

- Opdrachten kunnen worden ingekort.
- Er mag gebruik worden gemaakt van een tafelkaart, splitsing kaart en/of getallenlijn.
- Tafels kunnen geoefend worden op de computer.
- Het kind hoeft alleen de antwoorden op te schrijven.
- Indien nodig: aanleren en gebruikmaken van rekenmachine

Zaakvakken:

- Het kind mag het echte boek mee naar huis.
- Toetsen en/of opdrachten kunnen worden voorgelezen door de leerkracht of een goede lezer.
- Er wordt gewerkt met pre-teaching (voorbereiding) en re-teaching (herhaling).
- Werkstukken mogen thuis voorbereid worden.

Toetsen:

- Toetsen kunnen vergroot worden aangeboden
- Entreetoets en eindtoets kunnen auditief worden afgenomen
- Begrijpend lezen wordt voorgelezen bij kinderen met dyslexieverklaring of sterke signalen van dyslexie

Dispenserende maatregelen kunnen zijn:

- Het gebruik van een eigen Daisyspeler, Reading Pen of Kurzweil²¹ is toegestaan.
- Het kind mag een laptop gebruiken.
- Kinderen met een dyslexieverklaring komen in aanmerking voor aanpassingen bij de afname van de Cito-toets in groep 8. Ze krijgen extra tijd, vergrote teksten en/of werken met een cd op de computer.

²¹ Dit zijn (auditieve) digitale hulpmiddelen voor dyslectici.